

Holbergsgade 6
DK-1057 København K

T +45 7226 9000
F +45 7226 9001
M sum@sum.dk
W sum.dk

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg

Dato: 17. december 2014
Enhed: Sygehuspolitik
Sagsbeh.: SUMTK
Sags nr.: 1407006
Dok nr.: 1602616

Folketingets Sundheds- og Forebyggelsesudvalg har den 4. december 2014 stillet følgende spørgsmål nr. 295 (Alm. del) til ministeren for sundhed og forebyggelse, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra medlem af Folketinget Jane Heitmann (V).

Spørgsmål nr. 295:

”Vil ministeren kommentere den netop offentliggjorte rapport af Gerhard Schmidt fra det tyske Öko-Institut i Darmstadt, med hovedvægten på de fremførte fejl i forhold til myndighedernes rolle og planlægning?”

Svar:

Sundhedsstyrelsen/Statens Institut for Strålebeskyttelse (SST/SIS) har oplyst følgende:

”Det tyske Öko-Institut i Darmstadt har på foranledning af danske interesseorganisationer (bl.a. NOAH og Vedvarende Energi) udfærdiget et arbejdspapir vedr. etablering af et slutdepot for radioaktivt affald i Danmark. Forfatteren, Gerhard Schmidt, vurderer muligheden for at etablere et slutdepot i Danmark på grundlag af oplysninger i Dansk Dekommissionerings forstudie om depotkoncepter fra 2011, samt en forudsætning om at aktiviteten i affaldet efter 300 år er aftaget til under frigivelsesniveauer for radioaktive stoffer. Konklusionen er, at kun begrænsede mængder af affaldet vil have et aktivitetsniveau under frigivelsesværdierne efter 300 år, og at overfladenær deponering derfor ikke kan gennemføres.

I arbejdspapiret omtales endvidere, at der i forstudierne ikke er arbejdet med udgangspunkt i sikkerhedskriterier samt at prædefinerede krav til et geologisk deponeringsmiljø heller ikke er opstillet.

Arbejdspapiret bygger på et grundlag der ikke er dækkende for situationen i Danmark. I Kapitel 6, 7 og 8 i Dansk Dekommissionerings forstudie om depotkoncepter, findes klart definerede sikkerhedskriterier i form af referencedoser opstillet for forskellige perioder (drift og efter lukning) og scenarier (forventet udvikling, uheld og usandsynlige begivenheder) for et slutdepot. Arbejdspapirets forudsætning om, at aktiviteten i affaldet skal være aftaget til under frigivelsesniveauer for radioaktivt materiale efter 300 år, er heller ikke et dækkende mål for det krævede sikkerhedsniveau, fordi en simpel betragtning om koncentrationen af radioaktive stoffer i affaldet ikke bærer information om spredningsscenarier og eksponeringsveje, og dermed heller ikke størrelsen af mulige strålingsdoser. Der findes ikke et formuleret krav om, at det deponerede affald skal opfylde krav til frigivelse af radioaktive stoffer efter 300 år under normale driftsforhold.

Der er formuleret krav til det geologiske deponeringsmiljø i beslutningsgrundlaget for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald, samt i flere af GEUS' publikationer om emnet.

Arbejdsrapporten peger på flere relevante, detaljerede studier der bør udføres før et slutdepot for radioaktivt affald kan etableres i Danmark. Listen er dog ikke udtømmende og omfanget af studierne anvist i arbejdsrapporten er ikke tilstrækkeligt til at dokumentere opfyldelse af de stillede krav til sikkerhed. Sikkerhedsstudier er allerede udført, på et overordnet niveau, for at vurdere gennemførligheden af et sådan projekt (Dansk Dekommissionering, forstudie om depotkoncepter 2011). Der ligger dog et betydeligt fremtidigt arbejde i at vurdere sikkerheden på et langt mere detaljeret grundlag, hvor bl.a. de parametre der omtales i arbejdsrapporten (nuklider, transportegenskaber, barriersystemer, spredningsveje etc.) skal indgå. Den detaljerede vurdering af sikkerheden skal foretages, når et konkret design af et slutdepot på en lokalitet med et veldokumenteret geologisk miljø og med velbeskrevne procedurer for drift, lukning, monitorering m.m., findes."

GEUS har vedrørende arbejdsrapportens påstand om, at der ikke er formuleret krav til de geologiske forhold oplyst følgende:

"Dette er ikke korrekt. Beslutningsgrundlaget for et dansk slutdepot for lav- og mellemaktivt affald fra 2008, som blev tilsluttet af et enigt Folketing formulerede og indstillede en række krav, som blev fulgt og beskrevet i de mange rapporter, som blev udfærdiget under processen med at udpege 6 egnede områder (Rapporter fra Forstudierne og Omegnsstudierne samt andre publikationer). Der er kriterier for en lang række egenskaber, som skal være opfyldt vedrørende terræn, geologi, grundvand, geokemi, seismiske forhold og klima, og som er indgået i arbejdet med at finde områderne. Der er bl.a. krav om, at depotet skal underlejres eller omslutes af lav-permeable lag, eksempelvis leraflejring, som skal have en stor horisontal udbredelse og stor vertikal tykkelse. De gamle lerarter, som indgår i de 5 af de 6 udpegede områder, er mellem 23 og 60 millioner år gamle, sammenhængende og stabile. Arbejdsrapportens bemærkninger om de geologiske forhold i Danmark vidner om et begrænset kendskab til dansk geologi. Der er da heller ingen litteraturhenvisninger, end ikke til nogen af de mange rapporter fra Forstudierne og Omegnsstudierne.

Arbejdsrapporten anfører, at mulige istider med stor gletscherudbredelse kan være et problem ud over 300 år ved overfladenære depoter, mens depoter i dybden vil være bedre beskyttet. Alt efter hvordan det videre forløb vil blive, vil overvejelser af disse forhold være relevante i forbindelse med kommende sikkerhedsstudier."

Jeg kan henholde mig til det af SST/SIS og GEUS oplyste.

Med venlig hilsen

Nick Hækkerup / Tove Kjeldsen